

Gutesmittu nr 1 2019

Region Gotland

Årgång 13, nummer 1

2019-02-15

Influensan hittills på Gotland 2018-19

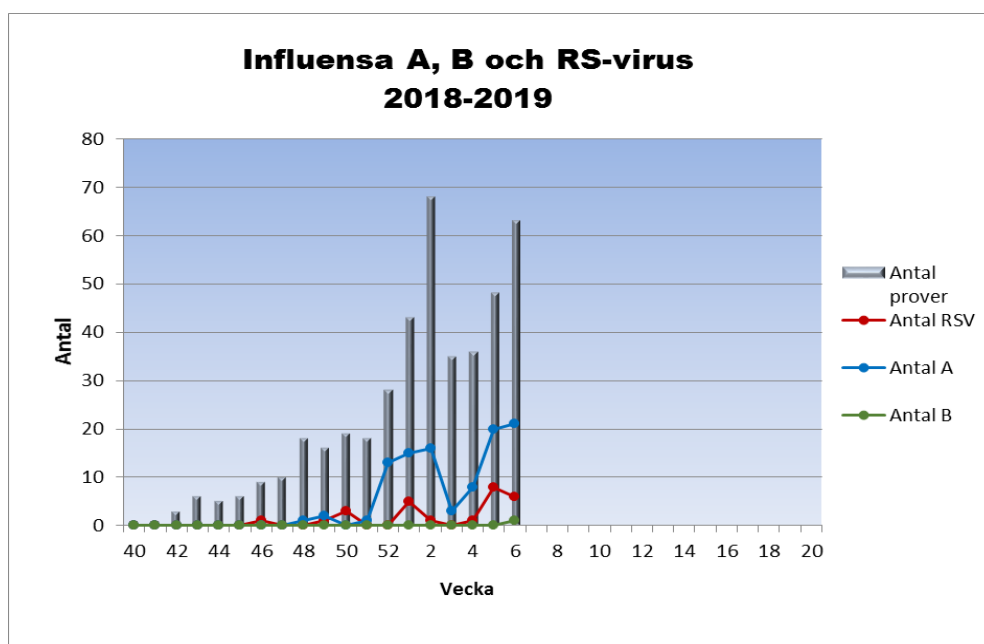
Det första verifierade influensafallet anmäldes den 28 november. Sedan kom ytterligare något fall i början av december. Från och med juldagen började anmälningarna strömma in. Under vecka 3 och 4 gjorde influensan en paus för att vecka 5 åter öka kraftigt. Totalt har nu 102 fall anmälts på Gotland. 101 har varit influensa A och ett influensa B. Några influensa A har typats till H1N1, dvs den så kallade svininfluensan. Av dem som insjuknat och behövt sjukhusvård har flera varit vaccinerade med det nya fyra-valenta vaccinet.

Av dessa 102 patienter är 14 över 80 år och 26 under 10 år. Det verkar som om influensan i år tycks drabba relativt fler yngre än äldre.

Nedan ses diagram från Mikrobiologlab, Visby lasarett över fynden av influensa- och RS-virus från vecka 40 2018 och framåt.

I det här numret:

<i>Influensa</i>	1
<i>Anmälningar till smittskyddsläkaren, Region Gotland</i>	2
<i>Anmälningar och kommentarer</i>	3
<i>Forts kommentarer</i>	4
<i>Forts kommentarer</i>	5
<i>Recept enl Smittskyddslagen</i>	6
<i>PeP</i>	6
<i>PPM</i>	6

Anmälningar till smittskyddsläkaren, Region Gotland

Sexuellt överförbara infektioner	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gonorré	3	3	2	0	3	4	2
HIV-infektion	2	2	1	0	0	2	2
Klamydiainfektion	295	303	199	191	162	173	192
Syfilis	0	0	0	0	1	0	0
Multiresistenta bakterier							
Extended spectrum Betalaktamase ESBL	26	29	16	29	35	42	41
Extended spectrum Betalaktamase ESBLcarba	0	0	1	0	0	0	0
Meticillinresistenta gula stafylokker (MRSA)	11	17	18	11	29	19	14
Pneumokocker med nedsatt känslighet för pc.	1	0	0	0	0	0	0
Vancomycinresistenta Enterokocker (VRE)	1	0	0	0	1	1	1
Hepatiter							
Hepatit A	0	0	0	0	0	0	0
Hepatit B	3	2	4	1	20	3	3
Hepatit C	17	8	5	10	6	8	5
Hepatit D	0	0	0	0	1	0	0
Hepatit E	0	0	1	1	1	0	0
Mag- & tarminfektioner							
Campylobacterinfektion	49	53	59	61	78	60	64
Cryptosporidium	0	1	0	1	5	5	4
Entamoeba histolytica	1	0	0	0	0	0	0
Enterohemorragisk E.Coli (EHEC)	0	0	0	1	2	0	3
Giardiainfektion	2	2	2	2	10	10	8
Salmonellinfektion	12	20	8	8	8	10	8
Shigellainfektion	2	0	0	4	1	1	9
Yersiniainfektion	4	4	0	2	2	1	1
Mykobakterieinfektioner							
Atypiska mykobakterier (infektion med)	1	2	1	1	2	3	4
Tuberkulos	1	1	1	4	1	1	0
Invasiva infektioner							
Betahemolyserande grupp-A-streptokocker (GAS) (invasiv infektion)	5	9	2	2	1	7	8
Haemophilus influenzae (invasiv infektion)	2	1	3	4	0	1	1
Listeriainfektion	0	1	2	2	0	1	0
Meningokockinfektion (invasiv infektion)	0	0	1	0	1	0	0
Pneumokockinfektion (invasiv infektion)	13	13	10	12	10	6	8

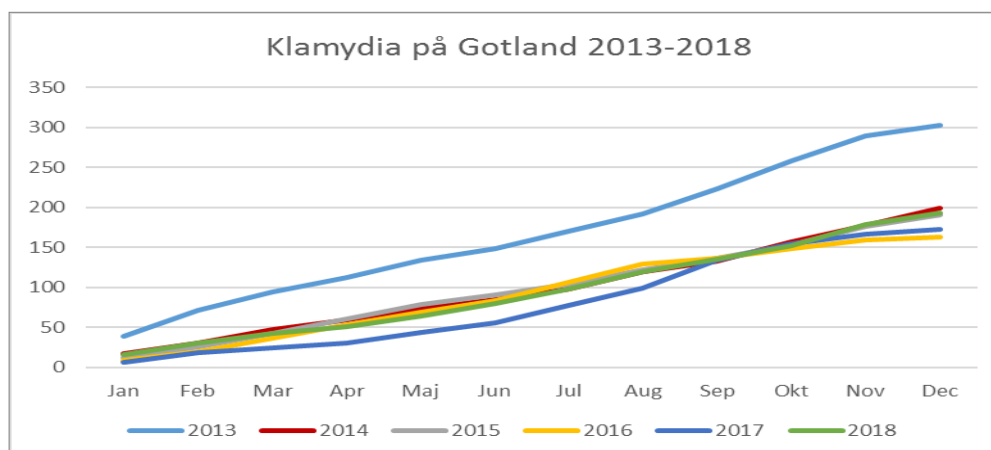
Övriga infektioner	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Influensa A	-	-	-	12	80	103	72
Influensa B	-	-	-	0	18	8	167
Denguefeber	2	2	2	1	1	0	0
Kikhosta	0	0	10	4	9	4	1
Legionellainfektion	1	0	0	1	2	1	2
Malaria	0	2	1	0	0	0	1
TBE (Fästingburen encefalit)	0	1	0	5	1	1	3
Tetanus (Stelkramp)	0	1	0	0	0	0	0
Trikinos	0	0	1	0	0	0	0
Vibrioinfektion exkl kolera	0	0	0	0	1	0	5
Viral meningoencefalit	3	10	17	5	6	2	5
Totalt	464	524	375	402	498	477	634

Kommentar till siffrorna 2018

Sexuellt överförbara infektioner

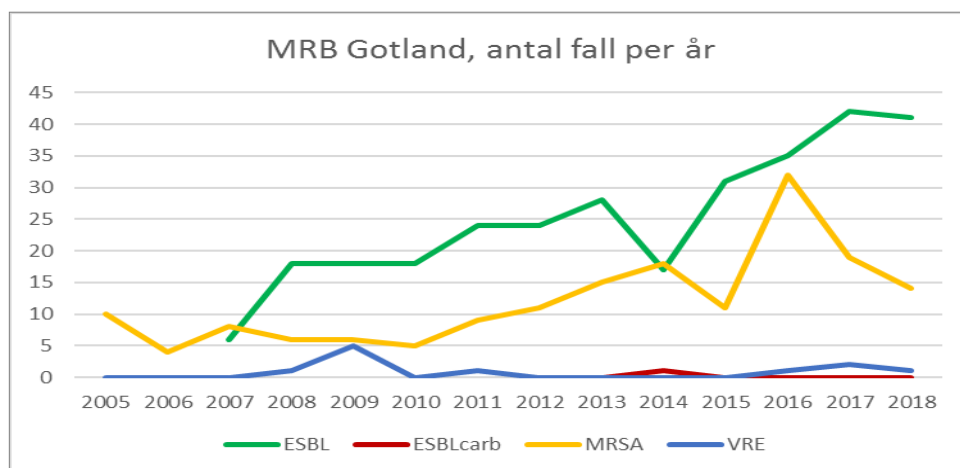
Klamydiainfektionerna har ökat 2018 men ligger på samma nivå som 2014 – 2015. När man räknar per invånare så hamnar Gotland ganska högt eftersom klamydia minskar nationellt. Gotland har 328 fall per 100 000 invånare medan siffran för hela Sverige är 316 per 100 000 inv.

Vi har inte noterat någon lokal spridning av **gonorré, hiv eller syfilis**. De enstaka fall som rapporterats är smittade utanför Gotland eller utomlands.

Antibiotikaresistenta bakterier (MRB)

Vi ser ingen ökning av de anmälningspliktiga resistenta bakterierna. Vi har heller inte noterat någon spridning av sådana bakterier i vården. Värt att notera är att vi haft ett par patienter inlagda som burit på vancomycinresistenta enterokocker (VRE) men där vi inte haft någon spridning till medpatienter. VRE har en tydlig tendens till spridning i vården och har givit problem på flera andra sjukhus.

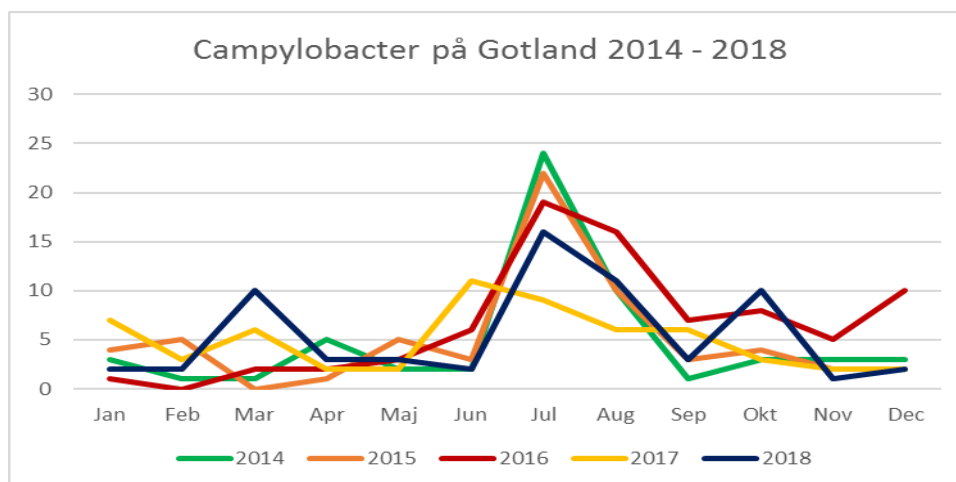

Hepatiter

De tre fallen med **hepatit B** var symptomfria smittbärare smittade utomlands. Av de fem fallen med **hepatit C** var tre smittade i Sverige och två utomlands. Två var smittade genom injektionsmissbruk och tre på annat sätt. Alla var symptomfria smittbärare och de hade ett åldersspann mellan 22 och 72 år.

Mag- och tarminfektioner

Av de 64 fallen med **Campylobacter** var 47 smittade i Sverige, 16 utomlands och en hade okänt smittland. 17 av de 64 var inte folkbokförda på Gotland, dvs en fjärdedel av fallen och de anmäldes främst under juli och augusti. Detta visar att Gotlands befolkning under sommaren är betydligt större än 59 000. Antalet fall per gotländska invånare blir 79,7 per 100 000 där motsvarande siffra för Sverige är 80,4.

När det gäller **Cryptosporidium** och **Giardia** kan vi konstatera en ökning de senaste åren vilket sammanfaller med att proverna analyseras med en känsligare metod (PCR istället för mikroskopi). Ett av Giardiafallen var smittat i Sverige, de övriga utomlands.

Vi har noterat tre fall av **EHEC** där ett ingick i en nationell spridning där man inte fann smittkällan. Ett fall blev smittat (liksom hela familjen) från djuren på den gård där man sommarbodde.

Av de 8 **salmonellafallen** var tre smittade utomlands och fem i Sverige. Ett av de inhemska fallen ingick i ett nationellt utbrott där man inte lyckades finna smittkällan.

Shigella sonnei noterades under hösten i en lokal spridning med nio fall. Åtta av dem hade familjerelation vilket visar att Shigella har en hög tendens att spridas från person till person till skillnad från andra bakteriella tarminfektioner. Ingen av dem hade varit utomlands och smittspårningen kunde inte påvisa den ursprungliga smittkällan.

Mykobakterieinfektioner

Inget fall av **tuberkulos** noterades. Däremot hade fyra personer infektion orsakad av **atypiska mykobakterier**. Två hade infektion i luftvägarna och hos två fann man bakterierna i biopsi från lymfkörtel respektive hud.

Invasiva bakteriella infektioner

Invasiv infektion med **grupp A streptokocker** drabbade 8 gotlänningar i ålder 1 – 84 år. En av patienterna avled. Tre av bakteriestammarna har typats och de hade olika emm-typer (1, 4, 75).

Ett fall med invasiv **Haemophilus influenzae** noterades hos en vuxen man.

Åtta personer i ålder 35 – 91 år drabbades av sepsis orsakad av **pneumokocker**. Ingen av dem var tidigare vaccinerad. Sex av stammarna är typade och tillhör fem olika serotyper.

Övriga infektioner

Två fall av **legionärssjuka** anmäldes. Det första var en i övrigt frisk person där vi misstänker att han blev smittad i samband med komposthantering. Andra fallet var en person med något nedsatt immunförsvar. Här pågår fortfarande smittspårning så bilden är inte helt klar men Legionella har påvisats i kranvatten som personen varit i kontakt med.

Fallet med **malaria** var en person som inte tagit profylax då han besökte sitt tidigare hemland Nigeria. Proverna visade Plasmodium falciparum.

Tre fall av **fästingburen encefalit (TBE)** har anmälts. En är smittad på västra Gotland. En är smittad i trakten av Grisslehamn i Roslagen. Den tredje kan vara smittad på Gotland eller i Östergötland. Vi har fått information om ytterligare ett fall i annan region som kan ha smittats på Gotland eller i Uppland. Alla fem fall med **viral meningoencefalit** hade enterovirus som orsak. I ett fall har stammen typats till Echovirus 30.

Liksom i resten av landet bjöd den varma sommaren på fler fall än någonsin av **badsårsfeber (Vibrioinfektion exkl. kolera)**. På Gotland rapporterades fem fall, alla i augusti och alla män. Två hade fynd av bakterier i blod, två i både sår och blod och en hade en extern otit orsakad av Vibrio. Alla utom en hade badat i havet runt Gotland.

Recept – fritt enligt smittskyddslagen (SML)

Vad gäller för recept på läkemedel som enligt smittskyddslagen är kostnadsfria för patienten? I **SML kap. 7 § 1** står ”Läkemedel som har förskrivits mot en allmänfarlig sjukdom och som förskrivaren bedömer minska risken för smittspridning är kostnadsfria för patienten”. De sjukdomar som är klassade som allmänfarliga finns listade, se länk: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/overvakning-och-rapportering/anmalningspliktiga-sjukdomar/>

Hur skriver man då recept så att läkemedlet blir kostnadsfritt för patienten? Texten ”**Fritt enligt SML**” anges i samma ruta som doseringstexten. Man anger sedan i rutan för förmån ”**Utan förmån**” innan man sänder receptet elektroniskt.

Klamydiahemtest via PeP – Patientens egen provtagning

Klamydiatest via Patientens egen provtagning (PeP) ersätter Klamydiatjänsten via Mina vårdkontakter, som vi tidigare haft på Gotland. Den öppnades på Gotland måndagen den 28 januari. Den gamla manuella tjänsten stängdes då ner men i en övergångsperiod kan det förekomma provsvar både från den gamla och den nya tjänsten. För mer information vg se <https://gotland.se/101872>

Behandling och smittspårning sköts enligt samma rutiner som tidigare. Om det uppstår några problem i skiftet mellan tjänsterna så vänd er med frågor till 1177etjanster@gotland.se

Punktprevalensmätning – PPM vecka 12 och 13

Under veckorna 12-13 genomför vården den nationella PPM mätningen av BHK samt VRI.

BHK innebär att personalen på vårdavdelning/mottagning/vårdcentral observeras vid patientnära arbete med avseende på följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler.

<https://skl.se/halsasjukvard/patientsakerhet/matningavskadorivarden/matningbasalahygienrutiner/informatningbhk.10973.html>

Registrering av VRI –vårdrelaterade infektioner, gäller endast vårdavdelningarna. Mer information kommer att skickas ut längre fram.

<https://skl.se/halsasjukvard/patientsakerhet/matningavskadorivarden/matningvardrelateradeinfektioner/informatningvri.4721.html>

Sven Montelius
Smittskyddsläkare/Hygienläkare
Tfn: 0498-26 82 49
sven.montelius@gotland.se

Imke Edsbage
Smittskydd/Hygienköterska
Tfn: 0498/26 80 47
imke.edsbagee@gotland.se

Susanna Gustafsson
Smittskyddsadministratör
Tfn. 0498-26 86 75
[susanne.gustafsson@gotland.](mailto:susanne.gustafsson@gotland.se)

smittskydd@gotland.se
